

حسین حقیقت

نام درس:

شناسنامه

موضوع:

قرآن

هدف کلی:

دانش آموزان در این درس با برخی از مفاهیم سوره توحید آشنا می شوند.

اهداف جزئی:

دانش آموزان در این درس با موارد زیر آشنا می شوند:

۱. پاداش قرائت و فضیلت سوره توحید؛

۲. اسامی مختلف سوره؛

۳. بعضی از اسامی و صفات خداوند.

هدف رفتاری:

از دانش آموزان انتظار می رود در پایان درس بتوانند پاداش و فضیلت سوره توحید را توضیح دهند. همچنین اسامی و صفات خداوند در این سوره را ذکر کنند و در نمازها و قبل از خواب این سوره را تلاوت کنند.

روش های مناسب تدریس:

توضیحی - فعال (راز دایره، پرسش و پاسخ، بازی با کارت، مسابقه)

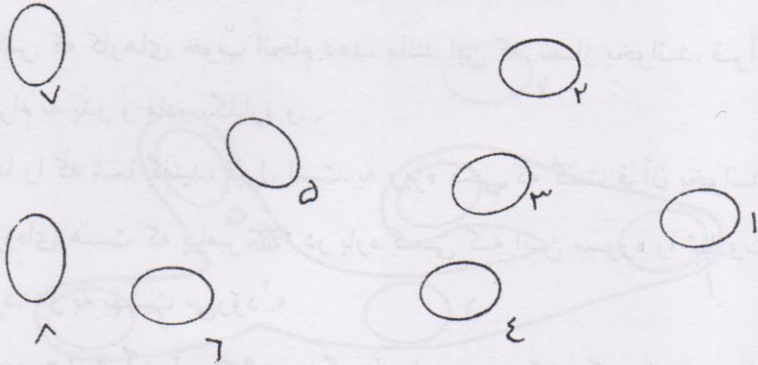
وسایلهای آموزشی:

کارت - تخته

کتابخانه حضرت زین العابدین

شناسنامه

به نام خداوند بخشنده مهربان و با سلام به شما بچه‌های خوب!
برنامه امروز را با کشیدن چند دایره شروع می‌کنیم! ولی نیاز به همکاری شما هم دارم، اما نه در کشیدن دایره‌ها، بلکه کمک کنید تا به پرسش‌ها، پاسخ صحیح دهید. من هم جواب‌ها را داخل دایره‌ها می‌نویسم.

۱. کدام سفر دسته‌جمعی است ه شماها خیلی دوست دارید؟ اردو
۲. رحمان به چه معناست؟ بخشنده
۳. به کار بی فایده و باطل چه می‌گویند؟ بیهوده
۴. به کشته شدن در راه خدا چه می‌گویند؟ شهادت

۱- مربی هنگام کشیدن دایره‌ها، به صحبت ادامه می‌دهد.

۵. به شخص خندان و مهربان چه می‌گویند؟ خوشرو
۶. هم معنای فکر چیست؟ اندیشه
۷. به اسم کسی که بین چند نفر حکم کند، چه می‌گویند؟ داور
۸. کدام کلمه به معنای برتری است؟ (مخالف رذیلت) فضیلت

با تشکر از شما که به سؤال‌ها، پاسخ صحیح دادید. حالا نوبت این است که بینیم این کلمه‌ها چه پیامی برای ما دارند. برای به دست آوردن پیام، یک راهنمایی می‌کنم. حرف اول و آخر هر کلمه داخل دایره را به ترتیب شماره‌ها کنار هم قرار دهید تا یک جمله به دست آورید.

احسنت! «او به بهشت خواهد رفت.»

چه کسی به بهشت می‌رود؟

بلی! هر کس که کارهای خوب انجام دهد، مانند این که: نماز بخواند، قرآن بخواند، احترام به پدر و مادر بگذارد و...

همه این‌ها را که شما گفتید، قبول است. به ویژه کسی که گفت قرآن بخواند. در قرآن سوره‌ای هست که پیامبر ﷺ در باره کسی که این سوره را تلاوت می‌کرد فرمود: «او به بهشت می‌رود.»

این کدام سوره از قرآن است؟ به ویژگی‌های این سوره که یکی از دوستان شما برای ما می‌خواند توجه کنید.

چه سوره‌ای هستم؟

۱- مریبی پاسخ دانش‌آموزان را در کنار تخته می‌نویسد.

۲- ملا فتح اله کاشانی، تفسیر منهج الصادقین، ج ۱۰، ص ۳۹۱

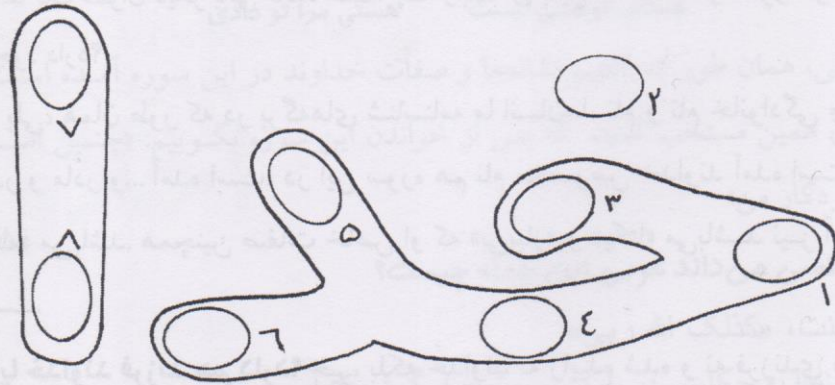
۳- مریبی متن را در اختیار یکی از دانش‌آموزان قرار می‌دهد.

در جزء سی قرآن قرار دارم. صد و دوازدهمین سوره هستم. ۴ آیه دارم. تنها سوره‌ای هستم که آیات آن فقط در باره خداوند است. بعضی از کلمه‌های من فقط یک بار در قرآن آمده است. هر که مرا بخواند مانند این است که یک سوم قرآن را خوانده باشد. در مکه نازل شده‌ام.

با تشکر از دوست خوبمان که متن را برای ما قرائت کرد، چه کسی می‌داند کدام سوره است؟ بلی، سوره مبارکه توحید.

نام دیگر این سوره چیست؟ احسنت، سوره اخلاص

حالا نوبت این است که دایره‌ها را به هم وصل کنیم تا ببینیم خود آن چه می‌گوید؟ **چه کسی می‌تواند حدس بزند؟**

این سوره در باره کیست؟ بلی، همان طور که گفتیم این سوره فقط در باره خداوند است. کلمه شناسنامه را کنار این دایره‌ها می‌نویسیم.

حالا بخوانید. چه نوشته‌ام؟ بلی شناسنامه خدا

یکی دیگر از نام‌های این سوره، شناسنامه خدا می‌باشد!

در این قسمت دو نفر از شما برای شرکت در مسابقه «دو به دو» جلو بیایند. هر کدام یک دقیقه فرصت دارید تا تشخیص دهید کلمه‌ای که روی کارت است، مربوط به کدام کلمه‌ای است که بر روی تخته نوشته‌ام؟

رب العالمین صمد لم یلد مالک یوم الدین کفوا احد

یکتا بی نیاز همتا، شبیه نزاید

با تشکر از این دو دانش‌آموز، دو کارت **رب العالمین** و **مالک یوم الدین** مربوط به کدام سوره است؟ بلی سوره حمد

اما یک سؤال دیگر باقی مانده است. چه رابطه‌ای بین شناسنامه و سوره توحید وجود دارد؟

بلی، همان طور که در برگه‌های شناسنامه ما انسان‌ها، نام و نام خانوادگی و نام پدر و مادر و... آمده است، در این سوره هم نام مخصوص خداوند آمده است که «الله» می‌باشد. همچنین صفات خاص او که «بی‌نیاز» و «یکتا» می‌باشد نیز آمده است.

آیا خداوند فرزند هم دارد؟ خیر، بلکه خداوند نه زاییده شده و نه فرزندی دارد. اصلاً خداوند شبیه ما نیست که نیاز به خانواده داشته باشد، اما مشرکان زمان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فکر می‌کردند که خدا هم مثل بت‌های خودشان می‌باشد که آن را با سنگ و چوب و طلا و.. می‌ساختند. برای همین وقتی پیامبر آن‌ها را به

۱- مری به هر دانش‌آموز سه کارت می‌دهد و ترجمه کلمه‌ها را روی تخته می‌نویسد. هر دانش‌آموز باید کلمه‌های عربی روی کارت را زیر جمله‌های فارسی بنویسد.

توحید و خداپرستی دعوت کرد. مشرکان از پیامبر ﷺ پرسیدند که این خدای تو از چیست؟ از چه ساخته شده است؟ آیا از طلا و نقره است، یا از آهن و چوب؟ خداوند هم به پیامبرش فرمود که به آنها بگو! چه بگوید؟ بلی، پیامبر در جواب مشرکان سوره توحید را تلاوت کرد.^۱

حالا که معلوم شد چرا به این سوره، شناسنامه خدا می‌گویند، به این شعر توجه کنید.

در خانه دلم زد توحید تو جوانه

یکتا و بی شریکی خدا تویی یگانه

تنها و بی نیازی نه زاده‌ای نه زادی

همتای تو کسی نیست هستی مرا تو دادی

.....لی، همان طور که گفتیم نشانه‌ها و صفات خداوند در این سوره آمده است، برای همین مستحب است که پس از خواندن این سوره بگوییم: «چنین است پروردگار من»

چه کسی می‌داند عربی این جمله چیست؟

احسنت، «کذلک الله ربی»

در اینجا به حکایتی در باره سوره توحید گوش کنید.

پیامبر اکرم ﷺ عده‌ای از مسلمانان را به سرپرستی علی رضی الله عنه به جنگی فرستاد. پس از بازگشت، از آنها پرس و جو کرد که چه اتفاقی افتاده است؟ گفتند: همه چیز در این چند روز خوب بود، فقط نکته‌ای ما را به تعجب آورد. این که چرا

۱- مجمع البیان، داراحیاء التراث العربی، بیروت، ج ۱، ص ۵۶۴.

علی علیه السلام، در نمازهایش بعد از حمد سوره دیگری غیر از «قل هو الله احد» نمی خواند. پیامبر صلی الله علیه و آله از علی علیه السلام پرسید چرا این گونه نماز می خواندی؟ علی علیه السلام گفت: چون این سوره را بسیار دوست می دارم که بگویم قل هو الله احد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: این محبت تو به سوره توحید به خاطر محبت خداوند به تو است^۱ یعنی همان طور که تو به خداوند علاقه داری، خداوند هم تو را دوست دارد.

چه کسی دوست دارد هر شب یک ختم قرآن کند؟ آیا این امکان دارد؟

بلی! همان طور که گفتیم سوره توحید یک سوم قرآن است و هر که سه بار سوره توحید را بخواند مثل این است که همه قرآن را خوانده باشد.^۲

همه با هم سوره توحید را بخوانیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

قل هو الله احد

۱- همان، ص ۵۶۷.

۲- همان، ص ۵۶۸.